

Latvijas Republikas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMA VALSTS BIROJS
Rūpniecības iela 23, Rīga, LV - 1045 (tālrunis: 7321173; fakss: 7321049)

Rīgā

A t z i n u m s

**par Jūrmalas pilsētas jaunās Slokas notekūdeņu
attīrīšanas stacijas ietekmes uz vidi novērtējuma
noslēguma ziņojumu**

Derīgs līdz 2005.gada 16.novembrim

Izdots paredzētās darbības ierosinātajam Jūrmalas pilsētas domei, kuras
adrese: Jomas ielā 1/5, Jūrmalā, LV – 2015, tālr. 7093800

Paredzētās darbības nosaukums: Jūrmalas pilsētas jaunu Slokas
notekūdeņu attīrīšanas stacijas būvniecība

Noslēguma ziņojuma izstrādātājs: SIA “Eiropprojekts”, kuras adrese:
Eksporta ielā 5, Rīgā, LV - 1010

Paredzētās darbības norises vietas adrese: Mežmalas ielā 41, Slokā,
Jūrmalā

1. Īss paredzētās darbības raksturojums

Jūrmalas pilsēta atrodas Rīgas jūras līča krastā no Priedaines līdz
Ķemeriem. Jūrmalā ir 56000 pastāvīgo iedzīvotāju. Vasaras sezonā
iedzīvotāju skaits palielinās līdz 62000. Jūrmalā apmēram 75%
iedzīvotāju dzīvo Slokas-Kauguru-Dubultu teritorijā un 20% Majoru-
Lielupes teritorijā. Saskaņā ar Jūrmalas pilsētas pašvaldības bezpeļņas
organizācijas SIA “Jūrmalas ūdens” datiem 60% iedzīvotāju patlaban
izmanto centralizētas ūdensapgādes un notekūdeņu kanalizācijas
pakalpojumus. Jūrmalā izveidotas trīs kanalizācijas sistēmas: Ķemeru,
Slokas-Kauguru-Dubultu un Majoru-Lielupes teritorijām. Kopējais
kanalizācijas cauruļvadu garums pilsētā ir 145 km un kanalizācijas
sistēmā ir 17 sūknētavas. Patlaban Jūrmalā notekūdeņus attīra divās
notekūdeņu attīrīšanas stacijās – Slokā un Ķemeru, no Majoru-Lielupes

teritorijas notekūdeņus pārsūknē uz Rīgas pilsētas notekūdeņu attīrīšanas ietaisēm.

2001.gadā vidēji diennaktī 6800 m³ notekūdeņu no Jūrmalas pilsētas Dubultu-Kauguru-Jaunķemeru-Slokas teritorijas un Lapmežciema attīrīja Slokas notekūdeņu attīrīšanas stacijā, attiecīgi 290 m³ attīrīja Ķemeru notekūdeņu attīrīšanas stacijā un 3500 m³ notekūdeņu no Jūrmalas pilsētas Majoru-Lielupes teritorijas pārsūknēja uz Rīgas pilsētas kanalizācijas notekūdeņu attīrīšanas staciju "Daugavgrīva". Jūrmalas iedzīvotāji, kuriem nav iespējams izmantot centralizēto kanalizācijas sistēmu, notekūdeņus uzkrāj krājvertnēs, kuru saturu (vidēji 70-80 m³ dienā) nodod kanalizācijas sūkņu stacijās Jaunķemeros un Jaundubultos.

2000.gadā konsultantu firma SWECO International sadarbībā ar SIA "Aqua-Brambis" izstrādāja vairākas Jūrmalas kanalizācijas sistēmas attīstības koncepcijas. Ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumā iekļauta informācija, ka, lai samazinātu Ķemeru notekūdeņu attīrīšanas stacijas ekspluatācijas un uzturēšanas izdevumus, kā arī ņemot vērā, ka attīrītie notekūdeņi tiek novadīti jutīgā vidē Ķemeru nacionālā parka teritorijā, Ķemeru notekūdeņus būtu lietderīgi pārsūknēt uz Slokas kanalizācijas sistēmu, likvidējot Ķemeru notekūdeņu attīrīšanas staciju. Savukārt Majoru-Lielupes kanalizācijas tīklos nonākošos notekūdeņus, tāpat kā patlaban, novadīt uz Rīgas "Daugavgrīvas" notekūdeņu attīrīšanas staciju.

Ietekmes uz vidi novērtējums veikts diviem alternatīviem variantiem:

- 1) jaunas Slokas notekūdeņu attīrīšanas stacijas būvniecībai,
- 2) esošās Slokas notekūdeņu attīrīšanas stacijas rekonstrukcijai.

Esošo Slokas notekūdeņu attīrīšanas staciju uzbūvēja pagājušā gadsimta 70-tajos gados, lai nodrošinātu gan komunālo, gan Slokas celulozes un papīra fabrikas notekūdeņu attīrīšanu. Notekūdeņu attīrīšanas stacijas jauda ir 82000 m³/dnn. Notekūdeņu attīrīšanas ietaises aizņem lielu teritoriju. Attīrīšanas shēmā nav speciāla risinājuma slāpekļa un fosfora savienojumu atdalīšanai. Mainoties ekonomiskajai situācijai valstī, stacijā attīrāmo notekūdeņu daudzums ir daudzkārt samazinājies un patlaban ekspluatē tikai daļu stacijas būvju un ietaišu. Būvju un ietaišu tehniskais stāvoklis ir neapmierinošs un to ekspluatācija ir neefektīva, jo to jaudas daudzkārt pārsniedz nepieciešamo.

Notekūdeņu dūņas tiek atūdeņotas un uzkrātas dūņu laukos. Attīrītos notekūdeņus pa trim izplūdēm novada Lielupē apmēram 100 m no krasta. Saskaņā ar MK 2002.gada 1.oktobra noteikumiem Nr.446 - Grozījumi MK 2002.gada 12.marta noteikumos Nr.118 "Noteikumi par virszemes

un pazemes ūdeņu kvalitāti"- Lielupes upe visā garumā noteikta par prioritārajiem karpveidīgo zivju ūdeņiem. Ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumā Lielupes upe Slokas posmā tiek raksturota kā antropogēni ietekmēta ar paaugstinātu biogēno elementu - fosfora un slāpekļa koncentrācijām.

Analizējot Slokas notekūdeņu attīrīšanas stacijas testēšanas pārskatus un Lielupes ūdens kvalitātes monitoringa datus, secināts, ka notekūdeņu izplūde Lielupē skābekļa koncentrāciju upē ietekmē nebūtiski, toties bioloģiskais skābekļa patēriņš (BSP) un biogēnu ietekme, īpaši mazūdens periodos, vērtējama kā būtiska, arī nitrītu un amonija jonu koncentrācijas leņķus izplūdes nedaudz pieaug.

Slokas jaunajai notekūdeņu attīrīšanas stacijai piedāvātā teritorija (6 ha) atrodas Mežmalas ielā 41 apmēram 500 m uz rietumiem no Krastaciema dzīvojamā rajona. Patlaban šajā teritorijā atrodas esošo attīrīšanas ietaišu divi notekūdeņu pēcattīrīšanas dīķi. Pirms to ierīkošanas šajā teritorijā atradās celulozes ražošanas atkritumu uzkrājēji.

Atbilstoši Aizsargjoslu likumam sanitārā aizsargjosla ap notekūdeņu attīrīšanas ietaisēm ir 300 m. Aizsargjoslā atrodas īpašums Mežmalas ielā 33 un tā robežojas ar īpašumu Mežmalas 31; apkārtējie zemesgabali Grīvas ielā 18, Ķīšu ielā 3 un Ķīšu ielā 4, kas šobrīd ir neapbūvēti, arī atrodas aizsargjoslā; ziemeļu pusē notekūdeņu attīrīšanas stacijas teritorija robežojas ar mežu, bet dienvidos ar Lielupi.

Kā liecina veiktā aptauja, jaunās notekūdeņu attīrīšanas stacijas aizsargjoslā atrodošos zemesgabalu īpašnieki neiebilst pret jaunas notekūdeņu attīrīšanas stacijas būvniecību, bet izvirza tās realizācijai konkrētas prasības.

Būvniecībai paredzētās teritorijas apkārtnē ir augsts gruntsūdens līmenis un tā plūsmu uz Lielupi būtiski ietekmē uzbērumi ap dīķiem, kas izveidoti no vāji caurlaidīgas, noblīvētas grunts. Šī iemesla dēļ teritorijas ziemeļos novērojama pārpurvošanās. Ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumā iekļautie gruntsūdeņu testēšanas dati vienā no trim urbumiem, liecina par gruntsūdeņu piesārņojumu ar organiskajām vielām (raksturots ar ĶSP), kas raksturojams kā "stipri piesārņots". Kopumā gruntsūdeni jāraksturo kā zemas kvalitātes vai piesārņotu. Dzeramā ūdens ieguvei izmantojami dziļāk iegulošie Pļaviņu, Amatas un Gaujas pazemes ūdens horizonti.

Būvniecībai paredzētajā teritorijā un tās apkaimē (300 m radiusā) netika konstatētas retas un aizsargājamās augu sugas vai biotopi.

Plāno, ka Slokas jaunās notekūdeņu attīrīšanas stacijas jauda būs 12400 m³/dnn ar iespējamo pieplūdi 655 m³ notekūdeņu stundā.

Aprēķinātā piesārņojuma slodze: suspendētās vielas 2900 kg/dnn (255 mg/l), BSP₅ 2205 kg/dnn (194 mg/l), KSP 5430 kg/dnn (479 mg/l), N_{kop} 471 kg/dnn (41,5 mg/l), P_{kop} 72,4 kg/dnn (6.4 mg/l).

Notekūdeņu attīrīšanas ietaisēs paredzēta notekūdeņu mehāniskā un bioloģiskā attīrīšana, kā arī dūņu apstrāde. Paredzēta bioloģiska fosfora savienojumu atdalīšana no notekūdeņiem; lai paaugstinātu fosfora jonu atdalīšanas efektivitāti, attīrīšanas ietaisēs plānots izmantot dzelzs sāļu šķīdumu (dzelzs sulfāts vai dzelzs hlorīds), to ievadot aerācijas zonā.

Atkritumus, kas veidosies notekūdeņu mehāniskās attīrīšanas procesā, paredzēts savākt konteineros un izvest uz pilsētas atkritumu apglabāšanas vietu. Notekūdeņu bioloģiskās attīrīšanas rezultātā veidosies līdz 300 m³/dnn lieko aktīvo dūņu. Tās paredzēts atūdeņot centrifūgā un novietot dūņu laukos attīrīšanas stacijas teritorijā.

Abām analizētajām alternatīvām - jaunas Slokas notekūdeņu attīrīšanas stacijas būvniecībai un esošās Slokas notekūdeņu attīrīšanas stacijas rekonstrukcijai – tehnoloģiskā notekūdeņu attīrīšanas shēma ir līdzīga.

Rekonstrējot esošo notekūdeņu attīrīšanas staciju, jāizbūvē jauni notekūdeņu un dūņu cauruļvadi, mehāniskās notekūdeņu attīrīšanas ietaises un asenizācijas stacija; daļēji var izmantot bioloģiskās attīrīšanas tvertnes, otrējos nostādinātājus, dūņu blīvētājus un dūņu laukus, taču arī tiem nepieciešama būtiska pārbūve un jauns tehnoloģiskais aprīkojums. Šos darbus nav iespējams veikt, nepārtraucot notekūdeņu attīrīšanu. Bez tam, šajā gadījumā jāveic nevajadzīgo būvju demontāža un teritorijas rekultivācija.

Paredzēts, ka jaunās notekūdeņu attīrīšanas ietaises izplūdē nodrošinās šādas piesārņojošo vielu koncentrācijas: suspendētās vielas 35 mg/l, BSP₅ 15 mg/l, KSP 125 mg/l, N_{kop} 15 mg/l, P_{kop} 2 mg/l. Attīrīto notekūdeņu izplūdei Lielupē paredzēts izmantot vienu no esošajām notekūdeņu izplūdēm, kuras apsekošana 1997.gadā liecināja, ka tās tehniskais stāvoklis ir apmierinošs.

Saskaņā ar noslēguma ziņojumā iekļauto informāciju Lielupes grīvas iecirkņa hidroloģisko režīmu ietekmē Rīgas jūras līcis, un šī ietekme nav novērojama tikai pavasara palu un lielu lietus uzplūdu periodos. Analizējot hidroloģisko novērojumu datus konkrētā upes šķērsgriezumā, konstatēts, ka straumes virzieni Lielupē Slokas rajonā mainās cikliski un pretstraumju darbība izbeidzas virs Kalnciema. Lai gan attīrīto notekūdeņu un Lielupes ūdens sajaukšanās apstākļi kopumā uzskatāmi par visai nelabvēlīgiem, hidrauliskie apstākļi nodrošina pietiekošu ūdens sajaukšanos.

2. Izvērtētā dokumentācija

- Jūrmalas pilsētas Domes pieteikums Slokas notekūdeņu attīrīšanas ierīču būvniecības ietekmes uz vidi novērtējumam – 6 lp.,
- Programma Jūrmalas pilsētas Slokas notekūdeņu attīrīšanas ietaišu ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumam – 5 lp.,
- Jūrmalas pilsētas jaunās Slokas notekūdeņu attīrīšanas stacijas ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojums – 1 sējums, 174 lp.,
- IVN valsts biroja atzinums par Jūrmalas pilsētas jaunās Slokas notekūdeņu attīrīšanas stacijas ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu – 4 lp.,
- Ekspertu atzinumi par paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma darba ziņojumu – 17 lp.,
- Ekspertu apspriedes protokols – 4 lp.,
- Jūrmalas pilsētas jaunās Slokas notekūdeņu attīrīšanas stacijas ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojums – 1 sējums, 220 lp.

3. Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts biroja lēmums

Pamatojoties uz iepriekš minēto dokumentu analīzi, Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts birojs rekomendē jaunu Jūrmalas pilsētas Slokas notekūdeņu attīrīšanas stacijas ar jaudu 12400 kubikmetru diennaktī būvniecību, jo:

- **nepieciešama būtiska esošo notekūdeņu attīrīšanas ietaišu pārbūve, tai skaitā, jaunu tvertņu izbūve, notekūdeņu un dūņu cauruļvadu, mehānisko notekūdeņu attīrīšanas ietaišu un asenizācijas stacijas būvniecība, jauna tehnoloģiskā aprīkojuma uzstādīšana, dzelzs sāļu šķīduma sagatavošanas un dozēšanas mezgla ierīkošana,**
- **nepārtraucot notekūdeņu attīrīšanu, nav iespējams veikt visus rekonstrukcijas darbus esošajās notekūdeņu attīrīšanas ietaisēs, līdz ar to Lielupē un Rīgas jūras līcī tiks novadīti lieli daudzumi neattīrītu notekūdeņu.**

4. Obligātie nosacījumi un turpmākajā projektēšanā veicamie pasākumi

- Pēc pašvaldības lēmuma akceptēt Jūrmalas pilsētas jauno Slokas notekūdeņu attīrīšanas stacijas būvniecību darbības ierosinātajam Lielrīgas reģionālajā vides pārvaldē jāpieprasa un jāsaņem vides aizsardzības tehniskie noteikumi.
- Likumdošanā noteiktajā termiņā Lielrīgas reģionālajā vides pārvaldē jāiesniedz pieteikums B kategorijas atļaujas saņemšanai.
- Gruntsūdens monitoringa sistēma būvniecībai paredzētajā teritorijā jāizveido pirms attīrīšanas ietaišu darbības sākuma.
- Tehniskā projekta izstrādes gaitā, saskaņojot ar Sabiedrības veselības aģentūras Jūrmalas filiāli, jāprecizē iespējamie notekūdeņu dezinfekcijas līdzekļi un nosacījumi to pielietošanai.
- Tehniskā projekta izstrādes gaitā jāprecizē asenizācijas stacijas darbības nosacījumi.
- Tehniskajā projektā jāiekļauj risinājumi no dīķiem izņemamo dūņu (apmēram 45000 m³) deponēšanai.
- Gaisa kvalitātei uz notekūdeņu attīrīšanas stacijas teritorijas robežas jāatbilst 2002.gada 2.jūlija MK noteikumu Nr.286 "Noteikumi par gaisa kvalitāti" prasībām.
- Ierīkojot dūņu laukus, jānodrošina virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzība no piesārņojuma.
- Notekūdeņu dūņu izmantošana, monitorings un kontrole veicama saskaņā ar 2002.gada 20.augusta MK noteikumu Nr.365 "Noteikumi par notekūdeņu dūņu un to kompostu izmantošanu, monitoringu un kontroli" prasībām.
- Lai savlaicīgi veiktu izplūdes cauruļu uzgaļu, kas nodrošina notekūdeņu plūsmas sajaukšanos ar Lielupes ūdeņiem, rekonstrukciju, jāveic regulāra notekūdeņu izplūdes vietas Lielupē apsekošana.
- Ņemot vērā jauno kanalizācijas notekūdeņu attīrīšanas ietaišu tehnoloģiskos risinājumus, savlaicīgi jāizstrādā nosacījumi rūpniecības uzņēmumu notekūdeņu novadīšanai pilsētas kanalizācijas tīklā.
- Jāapseko esošās meliorācijas sistēmas (arī caurtekas) notekūdeņu attīrīšanas stacijai piegulošajās teritorijās, tās jāsakārto vai jāizveido no jauna un būvdarbu gaitā jānodrošina virszemes noteces ūdeņu apvadīšana, jānovērš beznoteces un pārpurvotu teritoriju izveidošanās.

- Jārespektē notekūdeņu attīrīšanas stacijas aizsargjoslā atrodošos zemesgabalu īpašnieku prasības:
 - izrakt novadgrāvi uz robežas starp notekūdeņu attīrīšanas staciju un zemesgabalu Grīvas ielā 18;
 - sakārtot Grīvas ielas novadgrāvi visā tā garumā;
 - atjaunot caurteku Grīvas un Ķīšu ielas krustojumā.
- Ņemot vērā izveidojušos gruntsūdeņu piesārņojumu, jāizvērtē esošo dzeramā ūdens apgādes avotu piemērotība turpmākai izmantošanai un nepieciešamības gadījumā jānodrošina iedzīvotāju ūdens apgāde.
- Pēc projekta realizācijas jāslēdz Ķemeru notekūdeņu attīrīšanas stacija un jārekultivē tās teritorija.

Biroja direktors

J. Avotiņš

2002.gada 15.novembrī